

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการให้กำลังใจผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการให้กำลังใจผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถและเสมอภาค

- ประเด็น :
๑. ความหมายการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 ๒. ทักษะที่ควรมีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 ๓. ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 ๔. รูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 ๕. ความหมายการเสริมกำลังใจ
 ๖. หลักในการเสริมกำลังใจ
 ๗. วิธีการเสริมกำลังใจ

๑. ความหมายการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีนักวิชาการให้ความหมายโดยสรุป ไว้ดังนี้

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมายชัดเจน รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ที่หลากหลาย เลือกรูปแบบการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

เป็นทักษะที่จะต้องอาศัยการเรียนรู้และวิธีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ช่วยทำให้เกิดแนวความคิด ความเข้าใจที่ถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนจะเกิดทักษะในการค้นคว้า สิ่งที่ต้องการและสนใจใคร่รู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จะทำให้ทราบข้อเท็จจริง และสามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่ได้มาว่าควรเชื่อถือหรือไม่

สรุป แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนศึกษาตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดอย่างมีเป้าหมาย จากแหล่งทรัพยากรต่างๆที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ เกิดความเข้าใจและข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆอย่างถูกต้องและกว้างขวาง ลุ่มลึกยิ่งขึ้น รวมถึงการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง

๒. ทักษะที่ควรมีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๑. ทักษะการสังเกต คือ การสังเกตสิ่งที่เราเห็นสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่เราจะศึกษา โดยสังเกตเกี่ยวกับแหล่งที่มา ความเหมือน ความแตกต่าง สาเหตุของความแตกต่าง ประโยชน์ และผลกระทบ

วิธีฝึกการสังเกต คือ การฝึกสมาธิเพื่อให้มีสติ และทำให้เกิดปัญญา มีโลกทรรศน์ มีวิสัยทัศน์

๒. ทักษะการบันทึก คือ การบันทึกสิ่งที่ต้องจำหรือต้องศึกษา มีหลายวิธี ได้แก่ การทำสรุปย่อ การเขียนเค้าโครงเรื่อง การขีดเส้นใต้ การเขียนแผนภูมิ การทำเป็นแผนภาพ หรือ ทำเป็นตาราง เป็นต้น

วิธีฝึกการบันทึก คือ การบันทึกทุกครั้งที่มีการสังเกต มีการฟัง หรือมีการอ่าน เป็นการพัฒนาปัญญา

๓. ทักษะการนำเสนอ คือ การทำความเข้าใจในเรื่องที่จะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ได้ โดยจดจำในสิ่งที่จะนำเสนอออกมาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การทำรายงานเป็นรูปเล่ม การรายงานปากเปล่า การรายงานด้วยเทคโนโลยี เป็นต้น

วิธีฝึกการนำเสนอ คือ การฝึกตามหลักการของการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถนำเสนอ ได้ดีซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญา

๔. ทักษะการฟัง คือ การจับประเด็นสำคัญของผู้พูด สามารถตั้งคำถามเรื่องที่ฟังได้ รู้จุดประสงค์ในการฟัง ผู้เรียนจะต้องค้นหาเรื่องสำคัญในการฟังให้ได้

วิธีฝึกการฟัง คือ การทำเค้าโครงเรื่องที่ฟัง จดบันทึกความคิดหลัก หรือถ้อยคำสำคัญลงในกระดาษบันทึกที่เตรียมไว้ อาจตั้งคำถามในใจ เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไร เพราะจะทำให้การฟัง มีความหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ทักษะการถาม คือ การถามเรื่องสำคัญ ๆ การตั้งคำถามสั้น ๆ เพื่อนำคำตอบมา เชื่อมต่อให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เรารู้แล้วมาเป็นหลักฐานสำหรับประเด็นที่ กล่าวถึง สิ่งที่ทำให้เราฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการถาม คือ การถามเกี่ยวกับตัวเราเอง การฝึกถาม-ตอบ เป็นการฝึกการใช้เหตุผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน ถ้าเราฟังโดยไม่ถาม-ตอบ ก็จะไม่เข้าใจ ในเรื่องนั้น ๆ ไม่ชัดเจน

๖. ทักษะการตั้งสมมติฐานและตั้งคำถาม คือ การตั้งสมมติฐาน และตั้งคำถาม สิ่งที่เรารู้ไปแล้ว ได้ว่าคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จได้

วิธีการฝึกตั้งคำถาม คือ ตั้งคำถามที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ ทำให้อยากได้คำตอบ

๗. ทักษะการค้นหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต คุยกับคนแก่ แล้วแต่ธรรมชาติของคำถาม การค้นหาคำตอบต่อคำถามที่สำคัญจะสนุก และทำให้ได้ความรู้มากกว่าคำถามหาคำตอบทุกวิถีทางแล้วไม่พบ ต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

๘. ทักษะการทำวิจัยสร้างความรู้ การวิจัยเพื่อหาคำตอบเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ การวิจัยจะทำให้ค้นพบความรู้ใหม่ ทำให้เกิดความภูมิใจ สนุก และมีประโยชน์มาก

๙. ทักษะการเชื่อมโยงบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงเรื่องที่เรารู้มา ให้เห็นภาพรวมทั้งหมด มองเห็นความงดงาม มองให้เห็นตัวเอง ไม่ควรให้ความรู้นั้นแยกออกเป็น ส่วน ๆ

๑๐. ทักษะการเขียนเรียงเรียง คือ การเรียบเรียงความคิดให้ประเด็นขึ้น โดยการค้นคว้าหาหลักฐานอ้างอิงความรู้ให้ถี่ถ้วน แม่นยำขึ้น การเรียบเรียงทางวิชาการจึงเป็นการพัฒนาปัญญาอย่างสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้อื่นในวงกว้างออกไป

๓. ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอน ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๔๕)

๑. การกำหนดประเด็นค้นคว้า ประกอบด้วย (๑) การตั้งประเด็นค้นคว้า (๒) การกำหนดขอบเขตของประเด็นค้นคว้า (๓) การอธิบายประเด็นค้นคว้าซึ่งเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นค้นคว้า (๔) การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นค้นคว้า

๒. การคาดคะเน ประกอบด้วย (๑) การตั้งประเด็นคาดคะเน (๒) การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นคาดคะเนผล (๓) การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคาดคะเนผล

๓. การกำหนดวิธีค้นคว้าและการดำเนินการ ประกอบด้วย (๑) จำแนกวิธีการค้นคว้า คือ การระบุแนวทางต่าง ๆ (๒) เลือกรูปวิธีการค้นคว้าพร้อมระบุเหตุผล (๓) วางแผนค้นคว้าตามแนวทางที่ได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการค้นคว้า (๔) การคาดคะเนสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคในการค้นคว้า (๕) ดำเนินการค้นคว้า

๔. การวิเคราะห์ผลการค้นคว้า ประกอบด้วย (๑) การจำแนก จัดกลุ่ม และจัดลำดับข้อมูล (๒) การพิจารณาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยจัดลำดับความสำคัญ

๕. การสรุปผลการค้นคว้า ประกอบด้วย (๑) การสังเคราะห์ข้อมูล คือ การเรียบเรียงข้อมูลที่ค้นพบจากการค้นคว้าและสรุปเป็นประเด็น (๒) การอภิปรายผลการค้นคว้า คือ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

เกี่ยวกับประเด็น ที่พบจากการค้นคว้า พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ค้นพบ ที่สามารถเรียบเรียงไป ถึงประเด็นค้นคว้าใหม่ (๓) การสรุปกระบวนการในการค้นคว้า คือ การระบุขั้นตอนหลักของกระบวนการค้นคว้า (๔) การประเมินกระบวนการที่ใช้ในการค้นคว้า คือ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางแก้ไขกระบวนการค้นคว้าที่กำหนดในการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้

๔. รูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัฒนาพร ระบุว่าทุกซ์ (๒๕๔๕ : ๕๐-๕๑) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

๑. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้เจตคติ ฯลฯ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้ เนื้อหา และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้รายบุคคล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเอาประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนรู้ด้วย

๒. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทตั้งแต่ การวางแผน กำหนดเป้าหมายการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตน หรือกลุ่มการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน การเลือกใช้วิธีการเรียนรู้การใช้แหล่งข้อมูล ตลอดจนถึงการประเมินผลการเรียนของตน

๓. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกให้มีทักษะและยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การบันทึกข้อความ การจัดประเภทหมวดหมู่ การสังเกตการแสวงหาและใช้แหล่งความรู้ เทคโนโลยีและสื่อที่สนับสนุนการเรียนรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา กำหนดแนวทางการเรียนรู้ และเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

๔. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนตั้งเรียนคนเดียวหรือไม่มีชั้นเรียนเพื่อนเรียน ยกเว้นการเรียนแบบรายบุคคลโดยทั่วไปแล้วในการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนจะได้ทำงานร่วมกับเพื่อน กับครูและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นให้กับผู้เรียนเพื่อให้รู้จักการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกับเพื่อนที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะเจตคติที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้

๕. พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง และการร่วมมือกันประเมิน ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประเมินการ เรียนรู้ ดังนั้น จึงต้องพัฒนาทักษะการประเมินให้แก่ผู้เรียน และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนว่า การประเมินตนเองเป็นส่วนหนึ่งของระบบ ประเมินผล รวมทั้งยอมรับผลการประเมินจากผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ต้อง จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การประเมินผลหลาย ๆ รูปแบบ

๖. จัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น บริเวณในโรงเรียนจึงต้องจัดให้เป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนจะค้นคว้าด้วยตนเองได้ เช่น ศูนย์วิทยากร บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ฯลฯ รวมทั้งบุคลากร เช่น ครูประจำศูนย์วิทยบริการที่ช่วยอำนวยความสะดวกและ แนะนำเมื่อผู้เรียนต้องการ ดังนั้น หลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้จัดกิจกรรมต้องศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการเรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ร่วมกับผู้อื่น พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง และการร่วมมือกันประเมิน และจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

๕. ความหมายการเสริมกำลังใจ

อินทิดา บุญยาทร (๒๕๔๒) ให้ความหมายว่า การที่ครูกล่าวคำชมเชย หรือแสดงพฤติกรรมในทางชื่นชมแก่นักเรียน เพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้นักเรียนเกิด ความใฝ่รู้ ซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจ ความเชื่อมั่นในตัวเอง ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

ประดิษฐ์ อุปรมย์ (๒๕๔๐) ให้ความหมายว่า การให้สิ่งทีนักเรียนรู้สึกพอใจแล้วมีพฤติกรรมที่ครูให้แรงเสริมเกิดขึ้นซ้ำอีก แรงเสริมที่ให้แก่นักเรียนอาจเป็นคำชม เป็นสิ่งของ ความเอาใจใส่ เวลาส่วนตัว กิจกรรมที่ภูมิใจหรือ สัญลักษณ์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภูมิใจและมีกำลังใจ

เสริมศรี ลักษณะศิริ (๒๕๔๐) ให้ความหมายว่า ความสามารถที่ครูจะใช้วาจาและท่าทางเพื่อทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมในทางที่ครูต้องการ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง และเกิดมโนคติที่ดีต่อตนเอง

สรุป การเสริมกำลังใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ครูต้องแสดงออกกับผู้เรียนในลักษณะ ชื่นชม ให้รางวัล แสดงความเอาใจใส่ เป็นห่วง เป็นใย หรือลักษณะทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจ ทำให้ผู้เรียนมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ

๖. หลักในการเสริมกำลังใจ

๑. ควรเสริมกำลังใจทันทีหลังจากผู้เรียนกระทำพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น ดีมาก ดี เก่ง ถูกต้อง ยิ้ม พยักหน้า หรือแสดงความเอาใจใส่ขณะที่นักเรียนพูด ฯลฯ

๒. ควรเสริมกำลังใจในจังหวะที่เหมาะสมและมีความเป็นธรรมชาติ

๓. ควรใช้วิธีเสริมกำลังใจหลาย ๆ วิธี เช่น ใช้ภาษาและท่าทางเพื่อแสดงการยอมรับการตอบสนอง หรือพฤติกรรมของผู้เรียน

๔. การเสริมกำลังใจจะต้องไม่พูดจนเกินความจริง

๕. ควรเสริมกำลังใจให้ทั่วถึงกับผู้เรียนทุกคน

๖. ควรเสริมกำลังใจในทางบวกมากกว่าในทางลบ

๗. ควรเสริมกำลังใจด้วยท่าทางที่จริงใจ

๘. ไม่ควรใช้การเสริมกำลังใจแบบใดแบบหนึ่งซ้ำๆ จนมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อง่ายและไม่ให้ผลทางจิตวิทยา

๙. การเสริมกำลังใจควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย การเสริมกำลังใจบางชนิดอาจเหมาะสมกับผู้เรียนบางระดับเท่านั้น

๗. วิธีการเสริมกำลังใจ

วิธีการเสริมกำลังใจที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, ๒๕๕๑)

๑. การเสริมกำลังใจด้วยการกล่าวชมเชย ครูจะนำมาใช้เมื่อเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ในการตอบคำถามของครู หรือทำกิจกรรมต่างๆ โดยการกล่าวคำชมเชยเล็กน้อย เช่น ดี ดีมาก ถูกต้อง เยี่ยม เป็นต้น ซึ่งการเสริมกำลังใจ ด้วยคำพูดนั้น นอกเหนือจากการที่นักเรียนตอบคำถามหรือกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูมอบหมายแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เมื่อนักเรียนเสนอแนวความคิดเห็นที่ดี มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนหรือใน กลุ่มของตนเอง ซึ่งจะเสริมกำลังใจให้นักเรียน มีความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอนหรือในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น

๒. การเสริมกำลังใจโดยไม่ใช้คำพูด โดยที่ครูจะแสดงกิริยาท่าทางเพื่อยอมรับ ตอบรับ คำตอบ หรือการทำกิจกรรมของนักเรียน ทั้งนี้อาจจะใช้สายตา การพยักหน้า ยิ้มรับคำตอบ หรือกิริยาท่าทางอื่นๆ ที่ดู

สุภาพ และเหมาะสม ครูไม่ควรมองข้ามการเสริมกำลังใจนักเรียนโดย การแสดงกิริยาท่าทาง เนื่องจากในบางครั้งนักเรียนจะให้ความสำคัญและยอมรับมากกว่าการใช้คำพูด

๓. การกล่าวเสริมกำลังใจนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรม การเสริมกำลังใจ นั้นส่วนมากจะนิยมใช้เมื่อนักเรียนสามารถตอบคำถามของครู หรือทำกิจกรรมตามที่ครูมอบหมาย ได้เสร็จสิ้นลง แต่ในบางครั้งการกล่าวชมเชย หรือเสริมกำลังใจนักเรียนก่อนที่นักเรียนจะตอบ คำถาม ก็จะสามารถสนับสนุนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนได้ และแสดงให้เห็นว่า การมีพฤติกรรมที่ดีของนักเรียนที่ผ่านมา ครูยังคงสนใจและเอาใจใส่ ตัวอย่าง เช่น “ชาติชายได้ศึกษาเรื่องนี้มาอย่างดีแล้วเมื่ออาทิตย์ก่อน ครูคิดว่าคงช่วยเสริมคำตอบให้ สมพงศ์ได้” เป็นต้น

๔. การกล่าวเสริมกำลังใจในส่วนที่นักเรียนทำถูกต้อง ในบางครั้งนักเรียนจะตอบ คำถามหรือกิจกรรมที่ครูมอบให้ได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด การกล่าวชมเชยในส่วนที่นักเรียนทำถูกต้อง จะสามารถเสริมกำลังใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกล้าที่จะตอบคำถามของครูในครั้ง ต่อไป หรือรู้สึกมีส่วนร่วมในการเรียน การสอน กล้าคิด กล้าทำมากขึ้น และสนใจที่จะมีส่วนร่วมใน การอภิปรายในชั้นเรียนได้ ตัวอย่างเช่น “ถึงแม้ว่าสินีจะทำเลขข้อนี้บนกระดานทำให้คำตอบที่ ไม่ถูกต้อง แต่วิธีการคิดคำนวณถูกต้อง และดีมากทีเดียว” หรือ “ดีมากที่สมชายตอบได้ถูกต้อง ในส่วนของมลภาวะทางอากาศ แต่ยังขาดในส่วนของมลภาวะทางน้ำอีกเล็กน้อย”

สรุป วิธีการเสริมกำลังใจที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การเสริมกำลังใจด้วย วาจา เป็นการใช้คำพูดเพื่อให้นักเรียนรู้ว่า พฤติกรรมที่ตนทำเป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการทำเช่นนั้นอีก ซึ่งแบ่งได้เป็น ๔ ลักษณะ คือ ๑) ด้วยวาจาในทันที ๒) ด้วยวาจาภายหลัง ๓) ด้วยวาจาแบบแก้ไข และ ๔) ด้วยวาจาแบบไม่ประเมิน (๒) การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง เช่น การพยักหน้า การยิ้ม การแสดงสีหน้าและท่าทางที่ยอมรับ (๓) การให้รางวัลและสัญลักษณ์ต่างๆ และ (๔) การเสริมกำลังใจโดยการให้นักเรียนเห็น

เอกสารอ้างอิง

กรมสามัญศึกษา. (๒๕๔๕). การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑.

จาก <https://tupnoon.wordpress.com>

จิรกรรม ศรีประเสริฐ. (๒๕๔๓). ทักษะและเทคนิคการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประดินันท์ อูปรมย์. (๒๕๔๐). เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ ๔ มนุษย์กับการเรียนรู้.

พิมพ์ครั้งที่ ๑๕ : นนทบุรี, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (๒๕๔๕). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตร

การศึกษาพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน. (๒๕๕๑). เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สายสุดา ชันธเวช. ทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑.

จาก <http://meyawee.blogspot.com/>

เสริมศรี ลักษณะศิริ. (๒๕๔๐). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

อินทร์ พรหมยอนุสรณ์. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/196691>

อินทรา บุญยาทร. (๒๕๔๒). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.